

Školitelský posudek: **Julie Jandová: Bionomie druhu *Dicranum viride***

Diplomová práce byla zadána s cílem zjištění maximálního množství biologicky relevantních informací o druhu, jenž je vzhledem ke své vzácnosti a předpokládanému ústupu populací považován za celoevropsky ohrožený, avšak zároveň patří k druhům taxonomicky kritickým, s nejasným vztahem k mnohem běžnějšímu druhu *Dicranum fulvum*.

Autorka zahájila sběr dat s odpovídajícím nasazením, založila trvalé plochy k monitorování populační dynamiky i implantačních experimentů, a zároveň si rychle osvojila metodiku molekulárních prací, která vedla k získání sekvencí řady chloroplastových i jaderných úseků DNA z přiměřeného počtu vzorků, které se zdály poměrně jednoznačně vyřešit dosavadní taxonomické problémy. V posledním půlroce studia Julie rovněž pokusila exaktnějším způsobem vypořádat s morfologickou problematikou provedením morfometrické analýzy, byť na poměrně omezeném množství materiálu. Sběr dat tedy probíhal po celou dobu vcelku bez problémů a jejich soubor se zdál koncem loňského léta být zárukou velmi nadprůměrného výsledku. Bohužel, fáze zpracování dat měla z mého pohledu dosti zoufalý průběh. O jejím průběhu jsem byl zpravován minimálně, do fáze psaní textu jsem měl možnost nahlédnout jen jednou a případné akceptování či neakceptování mých komentářů k textu a práci s nimi jsem bohužel viděl až v odevzdané práci. Výsledek je přesto nad očekávání solidní – v pozici externího oponenta bych pravděpodobně na výše popsany scénář ani s velkou fantazií neusuzoval, což svědčí bezpochyby o mimořádné inteligenci a schopnostech autorky, jakož i o dobrém výběru, ochotě a pomoci konzultantů, jmenovaných v poděkování práce.

Nechci poukazovat na drobnější či formální nedostatky, jichž paradoxně, ale vzhledem k výše uvedenému asi logicky vidím více než oponenti, přesto bych se rád alespoň při obhajobě zeptal na několik zásadnějších otázek, u kterých mám pocit, že na základě sebraných dat mohly být zodpovězeny či diskutovány, avšak v práci jsem odpověď nenalezl:

1. Tzv. „morfologicky přechodné typy“ mezi *D. viride* a *D. fulvum* byly molekulárně jednoznačně identifikovány – proč jsou tedy v morfometrické analýze nadále označovány za přechodné a proč nebyly v diskusi, věnované těmto problematickým populacím, jednoznačně identifikovány omyly, které k nesprávnému určování vedly?
2. Prosím o vysvětlení nesmyslného závěrečného tvrzení v kap. 4.1 „...je otázka, zda evropské, asijské a americké populace označované jako *D. viride*, patří skutečně do druhu *D. viride*“. Jak autorka hodnotí morfologii severoamerických rostlin? Existují nějaké tendence v morfologické charakteristice haplotypových skupin *D. fulvum*?
3. Proč nebyly (přes opakované upozornění školitele) ze sledování populační dynamiky na lokalitách vyřazeny největší populace zatížené zásadní chybou odhadu, nebo aspoň tyto nebyly posuzovány odděleně? Krátkodobá dynamika (dle obr. 13) je asi nejednoznačná, ale dlouhodobě se zdá přeci jen lokalit a velikosti malých populací přibývat.
4. Proč není ve výsledcích implantačního pokusu ukázáno srovnání podle lokalit, byly výsledky testovány? Z hrubých dat, které byly školiteli ukázány, avšak čtenáři zamlčeny, přeci jen jisté rozdíly vyplývají. Byl na lokalitě Trhové Sviny pokus zlikvidován nebo mají nyní oba druhy v jižních Čechách, zejména celoevropsky sledované *D. viride*, o lokalitu navíc?
5. Proč byla z vytipovaných vhodných lokalit k výskytu *D. viride* v jižních Čechách navštívena jen jejich menší část a jak byly tedy stanovovány priority pro návštěvu, pokud se ukázalo, že cílené prozkoumání je časově nereálné?

Hodnocení práce přenechávám oponentům, z pozice školitele konstatuji, že požadavky na magisterskou diplomovou práci jsou podle mého názoru splněny, a proto ji **doporučuji k obhajobě**.

V Českých Budějovicích, 21.1.2011, Jan Kučera

